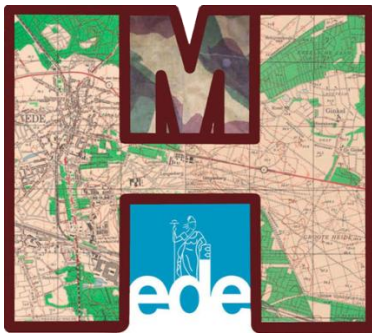

Nieuwsbrief 67, maart 2024

Platform Militaire Historie Ede

Fiets-battlefieldtour de Keukenklep
Jaap Scheeres overleden
Uitreiking Mobilisatie Oorlogskruis
Pegasus - Film in concert
Boekpresentatie Van de burens
Herdenkingen Amersfoort en Loosdrecht
Telefooncentrale in oude glorie hersteld

Beste abonnees,

Het werk c.q. onze vrijetijdsbesteding bij het Platform Militaire Historie is in volle gang met onder andere de zeer geslaagde nieuwe tentoonstelling over de periode 1945-1950. Ook weten steeds meer organisaties ons te vinden voor een bijeenkomst in De Smederij, al dan niet gecombineerd met een lunch en/of rondleiding over het kazerneterrein. Steeds meer inzet wordt er van ons gevraagd en we worden er ook niet jonger op dus is het van het grootste belang dat we nieuwe vrijwilligers gaan aantrekken.

Kijk eens goed om je heen, er zijn altijd mensen te vinden die graag een helpende hand verlenen. Specifieke kennis van het militaire gebeuren is een voordeel maar niet noodzakelijk want er is voldoende overdraagbare kennis bij ons aanwezig!

Nodig ze uit voor een vrijblijvende kennismaking [zo ging het mij ook!] dan worden ze vanzelf enthousiast om ons team te komen versterken.

Ik hoop dat U deze moeite zult doen opdat we weer wat nieuwe mensen bij onze gezellige en actieve club welkom kunnen heten.

Uw voorzitter
Maarten van Hezik

Fiets-battlefieldtour de Keukenklep

Het Platform Militaire Historie Ede organiseert op **zaterdag 23 maart 2024** een battlefieldtour op de fiets naar het droppingterrein de Keukenklep nabij Lunteren. Het thema van de tour is de wapendropping voor het Edese verzet, die in de nacht van 8 op 9 maart 1945 plaatsvond. We willen op locatie het aangrijpende verhaal vertellen van de verzetsdaad die zeventien Edese verzetsmensen later het leven zou kosten.

Het start- en eindpunt van de fietstocht ligt bij De Smederij aan de Verbindelaarsweg nummer 100 in Ede. De tour met eigen fiets start om 11.00 uur met een korte inleiding en zal om ca. 14.00 uur zijn afgelopen. De kosten bedragen 7,50 per persoon. Dit is inclusief een eenvoudige lunch te velde.

Aanmelden kan door een berichtje te sturen naar: info@PlatformMHE.nl

Jaap Scheeres overleden

Op 8 februari jl. overleed op 76-jarige leeftijd Jaap Scheeres, lid in de Orde van Oranje-Nassau.

Jaap was een ervaren organisator met veel kennis van militaire zaken en vanaf de oprichting actief lid van het Platform Militaire Historie Ede. Hij was eerst als secretaris en later als vrijwilliger bij tal van activiteiten en herdenkingen betrokken. Jaap was daarnaast ook actief bij het Regiment Verbindingsdienst in Amersfoort en vrijwilliger in de zorg.

Als Hoofd Inwendige Dienst regelde hij bij menig battlefieldtour het transport van de legervoertuigen en zette hij in gepaste outfit een warme kop thee voor de deelnemers. Ook in het MHIP, het voormalige onderkomen van het platform, was de keuken het domein van Jaap. Naar onze mening kon niemand zo goed koffiezetten als hij, bij dit platform tenminste.

Herman Rolleman heeft een klein [eerbetoon](#) aan ons aller Jaap gemaakt en Ben Verduijn schreef onderstaand eresaluut.

Een eresaluut

Jaap

Ik had een wapenbroeder
met betrokkenheid, en een eigen wil
Zonder draaien zonder wikken
eigenbelang of standsverschil
Een kameraad in hete vuren
oprecht en zonder zeer
Ik had een wapenbroeder
En die heb ik nu niet meer

Ben Verduijn

Uitreiking Mobilisatie-Oorlogskruis

Vrijdag 2 februari jl. mochten familieleden van Dirk ten Hove uit handen van burgemeester René Verhulst het Mobilisatie-Oorlogskruis in ontvangst nemen dat postuum aan hem is toegekend door de minister van Defensie.

Het Mobilisatie-Oorlogskruis is een Nederlandse onderscheiding bestemd voor Nederlandse militairen en onderdanen die tijdens de Tweede Wereldoorlog militaire werkzaamheden hebben verricht in het belang van het Koninkrijk.

Tijdens de mobilisatie in 1939 wordt Dirk ingedeeld bij het 4^e Regiment Artillerie in Ede, waar hij als kwartiermaker nauw betrokken is bij de opvang van de vele soldaten die zich hier komen aanmelden. Op 10 mei 1940 valt het Duitse leger Nederland binnen en zijn we officieel in oorlog. Het 4^e Regiment Artillerie staat onder commando van luitenant-kolonel De Man, die we bij het platform vooral ook kennen van de grote routine-foto die in De Smederij hangt. Hoe het Dirk is vergaan tijdens de oorlogsjaren kunt u in [deze bijlage](#) lezen.

Dirk ten Hove overlijdt op 17 september 1942 in een ziekenhuis in Utrecht. Hij is dan slechts 32 jaar oud en laat een vrouw en twee jonge kinderen achter.

Dirk ten Hove te paard begin jaren dertig van de vorige eeuw.

Onze sponsors:

expert team **Monuta**

DRUKKERIJ
VAN EDEN
www.vanedendruk.nl

KREEFT
BOUW EN ONDERHOUD SINDS 1896

Pegasus - Film in Concert

Na de verloren Slag om Arnhem blijven ruim 300 Britse parachutisten achter in bezet Nederland. Het samenwerkende verzet in de regio slaagt erin om ze meer dan 5 weken uit handen van de Duitsers te houden. In de nacht van 22 op 23 oktober 1944 voert het verzet één van de meest gedurfde en belangrijkste acties van de oorlog uit door 138 militairen en verzetsmensen over de Rijn naar bevrijd gebied te brengen. Codenaam: Operatie Pegasus.

Op **vrijdag 19 april 2024** wordt in Cultura een bijzondere voorstelling van deze docu-film vertoond waarbij de Harmonie Ede de muziek verzorgt. Aanvang: 20.00 uur

Aan dit grote filmproject hebben veel vrijwilligers van het platform meegewerkt. Wij kunnen deze bijzondere uitvoering dan ook van harte bij u aanbevelen!

Promotiefilmpje: [Pegasus](#)

Kaartjes kunt u hier bestellen: [Pegasus - Film in concert - Cultura Ede \(\[cultura-edede.nl\]\(http://cultura-edede.nl\)\)](#)

Boekpresentatie Van de buren

Wel en wee van buurschappen in de gemeente Ede vanaf 1600 tot heden

In het boek *Van de buren* beschrijft Gerrit Breman de wonderlijke wereld van de buurschappen. Boeren en buren werkten in deze organisaties samen op lokaal niveau met als doel: het beheren van het gemeenschappelijk bezit en het behartigen van de gezamenlijke belangen. *Van de buren* verschijnt in de reeks Historische Cahiers, uitgegeven door het gemeentearchief Ede.

De boekpresentatie van *Van de buren* vindt plaats **op 20 maart van 15:30 tot 17:00 uur in Cultura Ede, Molenstraat 45** (ruimte: de galerie, meteen links na de ingang). Wethouder Karin Bijl zal het eerste exemplaar in ontvangst nemen. Breman zelf geeft een korte presentatie over het boek en aansluitend is er tijd voor vragen uit de zaal en is er een borrel.

U kunt zich aanmelden voor de boekpresentatie door **uiterlijk 12 maart** te mailen naar gemeentearchief@ede.nl. Bij uw aanmelding ontvangen we graag uw volledige naam en e-mailadres. Ook horen wij graag met hoeveel personen u wenst te komen.

Er is beperkt plaats bij de boekpresentatie en het kan dus voorkomen dat u op een reservelijst geplaatst wordt. Hier ontvangt u bericht over.

Het boek is verkrijgbaar tijdens de boekpresentatie (prijs: 14,95 euro, betaling: contant). Het boek is ook alvast te bestellen (levering: na 20 maart). Hierover vindt u meer informatie op de website: <https://gemeentearchief.ede.nl/actueel/presentatie-historisch-cahier-van-de-buren>.

Herdenking Amersfoort

Op **woensdag 20 maart 2024** vindt aan de Appelweg te Amersfoort de jaarlijkse herdenking plaats van de executie van tien gevangenen uit het voormalig Kamp Amersfoort. Deze gevangenen waren afkomstig uit de gemeente Ede en hebben hun laatste rustplaats gevonden in het Mausoleum in Ede.

Het monument aan de Appelweg in Amersfoort is in 1946 opgericht en dit jaar geadopteerd door groep 8 van de Joost van den Vondelschool uit Amersfoort. In aanwezigheid van de wethouder Cultuur & Onderwijs zal tijdens de herdenking o.a. een kranslegging plaatsvinden.

De herdenking start om 10:15 uur (inloop vanaf 10:00u) en het formele gedeelte zal naar verwachting een half uur in beslag nemen, waarbij er na afloop de gelegenheid is tot informeel napraten.

Herdenking Loosdrecht

Op woensdag 20 maart is er om 13.30 uur ook een herdenking bij het fusillademonument aan de Nieuw-Loosdrechtsedijk in Loosdrecht. Hier worden de 10 mannen, waaronder 6 Edenaren, herdacht die hier zijn vermoord. Het monument is geplaatst tegenover het voormalige gemeentehuis.

Wat eraan vooraf ging

Na een wapendropping in de nacht van 8 op 9 maart 1945 bij Lunteren worden vijftien verzetsmensen uit Ede, Bennekom en Lunteren gevangen genomen. Zij worden naar de Wormshoef in Lunteren gebracht, het hoofdkwartier van de Sicherheitsdienst. Hier ondergaan zij een zeer hardhandige ondervraging. In de twee dagen die op de dropping volgen worden nog vijf mannen gearresteerd en naar villa de Eekhorst (ook in Lunteren) gebracht. Een van de mannen wordt daar tijdens de verhoren zwaar mishandeld. Als hij daarop tijdens zijn overbrenging naar de Wormshoef probeert te ontsnappen, wordt hij in zijn rug en zij geschoten en zwaargewond terug naar de Wormshoef gebracht. Daar worden de gewelddadige verhoren gewoon voortgezet. Uiteindelijk wordt hij in de nacht van 12 op 13 maart in een vrachtwagen naar Kamp Amersfoort gebracht. Hier wordt hij opgesloten in de 'dodenbunker', waar hij op 18 maart overlijdt:

Piet Rombout, 43 jaar, Ede

Twee van de mannen, die een dag later waren gearresteerd en ook naar villa de Eekhorst zijn gebracht weten op 15 maart uit deze villa te ontsnappen.

Op 16 maart worden zestien van de zeventien nog in Lunteren gevangenzittende verzetsmensen overgebracht naar Kamp Amersfoort. Met hen gaan eveneens de zestien door SD-Obersturmführer Huhn getekende doodvonnissen mee. Het is Paul Rombout, de 20-jarige zoon van Piet Rombout, die

achterblijft in Lunteren. Als laatste was hij bij toeval gearresteerd. De SD kan zijn betrokkenheid bij de dropping niet aantonen. Enkele dagen later krijgt hij zijn vrijheid terug.

In Kamp Amersfoort aangekomen worden de zestien ter dood veroordeelden opgesloten in de zogenaamde 'dodencellen' in de daar aanwezige bunker. Aangemerkt als 'Todeskandidaten' zullen zij door de Duitse bezetter, wanneer nodig, ter dood worden gebracht. Na een groot aantal aanslagen op Duitse militairen en hun Nederlandse helpers, heeft de Duitse bezetter de regel ingesteld dat voor ieder slachtoffer aan hun zijde tien Nederlanders zullen worden terechtgesteld. In het openbaar, en liefst nabij de plaats waar de aanslag heeft plaatsgevonden.

In maart 1945 wordt in Loosdrecht, vermoedelijk door het verzet, een aanslag gepleegd op een Duitse onderofficier. Als vergelding worden in de vroege ochtend van 20 maart tien Nederlandse 'Todeskandidaten' in Kamp Amersfoort uit hun 'dodencel' gehaald en overgebracht naar Loosdrecht. Hier worden zij langs de weg van Hilversum naar Loosdrecht gefusilleerd. Zes van de tien slachtoffers zijn afkomstig uit de gemeente Ede. Zij waren allen betrokken bij de mislukte wapendropping:

Rijk Tigelaar 32 jaar Ede - Cor Garritsen 23 jaar Ede - Piet Roseboom 25 jaar Bennekom - Cornelis Verduijn 37 jaar Ede - Hylke van Vliet 27 jaar Bennekom - Fokke Roosjen 32 jaar

Ook in Amersfoort vindt op deze dag een represaille plaats. Op 14 maart 1945 is namelijk in Amersfoort door het verzet een aanslag met dodelijke afloop gepleegd. Het slachtoffer was een Nederlandse politiemann die samenwerkte met de SD. Als vergelding worden op deze zelfde vroege dinsdagochtend van 20 maart 1945 nog tien 'Todeskandidaten' uit de 'dodencellen' van Kamp Amersfoort gehaald. Te voet, geboeid en zwaar bewaakt gaan zij op weg naar de Appelweg in Amersfoort. Hier aangekomen worden zij één voor één tegen de tuinmuur van dokter August Brester gefusilleerd. Alle tien de slachtoffers zijn uit de gemeente Ede afkomstig en waren bij de mislukte wapendropping betrokken:

Gerrit Boonzaaijer 62 jaar Lunteren - Max Lugthart 25 jaar Ede - Bart van Elst 27 jaar Bennekom - Jan Mekking 26 jaar Ede - Piet de Geest 36 jaar Ede - Ferdi Rombout 18 jaar Ede - Derk van Gestel 45 jaar Ede - Barend Veenendaal 25 jaar Ede - Jo Kelderman 26 jaar Ede - Elbert Veenendaal 27 jaar Ede

De zeventien verzetsmensen, die als gevolg van de mislukte wapendropping de dood vonden, worden genoemd op het Mausoleum op de Paasberg in Ede. Vijftien van hen zijn daar ook daadwerkelijk bijgezet.

In Loosdrecht werd in 1946 een monument opgericht dat is ontworpen door Paul Grégoire. Het staat aan de Nieuw-Loosdrechtsedijk, tegenover het voormalige gemeentehuis.

Het monument in Amersfoort is ontworpen door Ir. Zuiderhoek en bestaat feitelijk uit de tuinmuur waar de mannen voorgezet zijn. De kogelgaten zijn nog altijd zichtbaar in de muur. Het werd in 1946 onthuld en staat op de hoek van de Appelweg met de Westerstraat.

Kamp Amersfoort was in de Tweede Wereldoorlog een gewelddadig doorgangs- en strafkamp van de Duitse bezetter (SS). Van 18 augustus 1941 tot 19 april 1945 hebben hier ongeveer 37.000 mensen voor korte of langere tijd gevangen gezeten.

Digitale tafel

In het kader van onze nieuwe expositie '**Ede 1945-1950**' kunt u op de digitale tafel in het Oorlogs- en Garnizoensmuseum nu zelf door het fotoalbum van een Indiëganger bladeren.

Platformvrijwilliger Co de Haan heeft de tafel weer helemaal voor u bijgewerkt. Zo vindt u hierop alle bij ons beschikbare foto's uit de periode 1945-1949 en staan er diverse films op die bekeken kunnen worden. Tevens zijn er digitale puzzels en memory spelletjes voor de jeugd te vinden en kunt u naast onze eigen website ook de collectie van Gelderland bekijken.

Onze sponsors:

Telefooncentrale in oude glorie hersteld

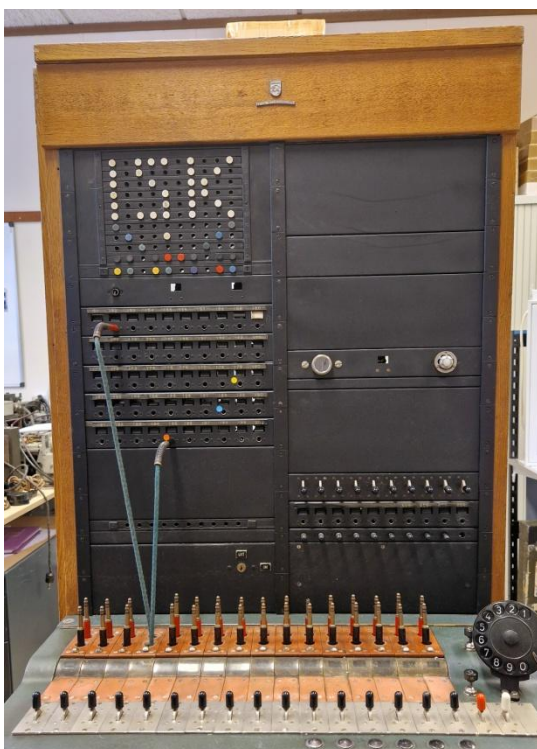
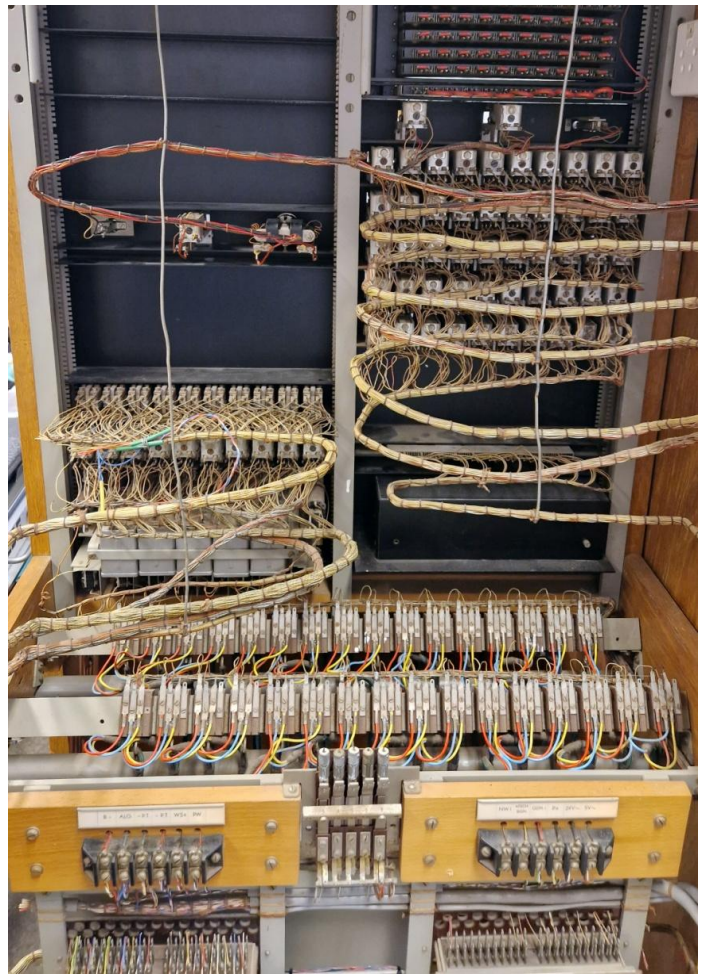
Na vele avonden 'knutselen' is Will Broekhuizen erin geslaagd om de oude telefooncentrale in De Smederij weer in oude glorie te herstellen. Door vele jaren van gebruik bij Defensie was de handbediende centrale in verval geraakt en kon hij niet meer worden ingezet bij educatieve activiteiten van het Oorlogs- en Garnizoensmuseum Ede.

Will Broekhuizen is niet alleen lid van ons platform maar ook verbonden aan de Historische Collectie Verbindingsdienst in Amersfoort en staat bekend als specialist op het gebied van analoge telefonie en telegrafie. Iemand waar wij in dit digitale tijdperk natuurlijk als platform erg blij mee zijn.

Hoewel er van dit model geen technische documentatie meer voorhanden is, zelfs niet bij de fabrikant, is het Will met hulp van collega Gerrit-Jan de Ruiter toch gelukt om alle storingen en kabelbreuken op te sporen en te herstellen. Dat dit geen eenvoudige opgave was, blijkt wel uit de hiernaast staande foto.

De centrale dateert van net na de oorlog, toen de Militaire Telefoon dienst weer werd opgericht en is in 1948 in Nederland gebouwd door Philips Telecommunication.

De centrale heeft aansluitnummers 151 t/m 200. Hieruit valt af te leiden dat er nog minstens drie andere centrales waren met elk 50 aansluitingen. Samen vormden ze één grote telefooncentrale waarop 200 toestellen konden worden aangesloten.

Naast alle kazernegebouwen had in verband met de veiligheid ook elke schietbaan een telefoonaansluiting, waarmee Bureau Veiligheid kon worden gebeld zodra er geschoten ging worden. Er werd vooral lokaal gebeld. De telefoontoestellen werden met signaalkabels via de centrale met elkaar verbonden. De verbinding tussen twee gebruikers werd tot stand gebracht door met een snoer fysiek twee poorten met elkaar te verbinden. Hier komt ook de term 'verkeerd verbonden' vandaan, als je iemand anders aan de lijn kreeg dan dat je had aangevraagd. Alleen met speciale toestemming mochten militairen bellen via het PTT-net. Daarvoor had de centrale vier zogenaamde 'buitenlijnen'. Dit was echter voorbehouden aan bepaalde functionarissen, omdat daar extra kosten aan waren verbonden.

De centrale is afkomstig van het voormalige museum op het Infanterie Schietkamp (ISK) in Harskamp

Foto's: Frank Peersman

Rumah Kita

Foto: Wouter van den Berg

Donderdag 22 februari jl. brachten leden van de museumwerkgroep van ons platform een bezoek aan Rumah Kita in Wageningen. Hier werden de werkzaamheden voor de nieuwe wisseltentoonstelling met een smakelijke Indische maaltijd afgerond.

In de expositie over het naoorlogse Ede en de uitzending van militairen naar Nederlands-Indië zijn verschillende voorwerpen van bewoners van dit sfeervolle verpleeghuis opgenomen.

De tentoonstelling in het Oorlogs- en Garnizoensmuseum Ede kunnen wij van harte bij u aanbevelen, De Smederij is gratis toegankelijk op elke woensdagmiddag en laatste zaterdag van de maand.

Ede 1945-1950

Wederopbouw en uitzending naar Nederlands-Indië

februari-juli 2024

Elke woensdagmiddag van 13.00 tot 16.00 uur en op elke laatste zaterdag van de maand van 13.00 tot 17.00 uur.

Gratis toegang

Verbindelaarsweg 100
Ede

www.PlatformMHE.nl

Oorlogs- en Garnizoensmuseum Ede

Agenda 2024

- 20 mrt. Herdenking te Amersfoort en Loosdrecht
- 23 mrt. Fiets-battlefieldtour de Keukenklep
- 13 april Herdenking Bevrijding Ede
- 19 april Pegasus - film in concert
- 27 april Buitengewone vlaggenparade Harskamp (VOC)
- 27 april Koningsdag
- 04 mei Herdenking begraafplaats Asakkerweg Ede (1400 uur)
- 04 mei Dodenherdenking bij Oude Kerk en Mausoleum
- 10 mei Herdenking Mei 1940, Zuid-Ginkel
- 15 aug. Herdenking Indië-monument
- 14 sept. Open Monumentendag
- 18 sept. Klassendag Airborne Ede
- 19 sept. Klassendag Airborne Ede
- 20 sept. Airborne, herdenking bombardement Ede-Zuid
- 21 sept. Airborne-weekeinde Ginkelse Heide
- 23 sept. Airborne, herdenking bij Mausoleum door Arnhem Fellowship

Platform Militaire Historie Ede

Contact: info@platformmhe.nl
Website: www.platformmhe.nl
Facebook: www.facebook.com

Oorlogs- en Garnizoensmuseum Ede 'De Smederij'

Adres: Verbindelaarsweg 100 in Ede
GPS: [52.03486](#), [5.67367](#)
Contact: info@platformmhe.nl
Openingstijden: woensdagmiddag van 13.00 tot 16.00 uur
en op elke laatste zaterdag van de maand van 13.00 tot 17.00 uur.

VOC Ede

Edese veteranen, oud-militairen en partners zijn van harte welkom in het ontmoetingscentrum De Smederij. Onder het genot van een hapje en drankje is het een plek voor ontmoeting, gezelligheid en saamhorigheid.

Adres: De Smederij, Verbindelaarsweg 100 in Ede
GPS: [52.03486](#), [5.67367](#)
Contactpersoon: Albert van Dijk (a.vandijk@platformmhe.nl)
Openingstijden: elke tweede woensdag en elke laatste vrijdag van de maand van 16.00-20.00 uur.

Deze nieuwsbrief is een uitgave van het Platform Militaire Historie Ede, onder redactie van Gerard Gijsbertsen en Wouter van den Berg. Deze nieuwsbrief verschijnt alleen wanneer hier aanleiding voor is. De nieuwsbrieven worden toegezonden aan alle bij het PMHE geregistreerde e-mailadressen. Mocht u geen prijs meer stellen op verdere ontvangst dan kunt u met een bericht aan info@platformmhe.nl verzoeken de toezending te stoppen. Mocht u zelf ideeën hebben voor een nieuwsbericht, dan kunt u dit doorgeven aan redactie@platformmhe.nl

